

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/100/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6919010383
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriána Považanová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6919010383.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Adriány Považanovej a sudcov JUDr. Mária Šuleja a JUDr. Petra Kvietka, v trestnej veci obžalovaných C. H. a D. H., za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), ods. 3 písm. d) Tr. zák. a iné, na verejnom zasadnutí dňa 16. novembra 2021, o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 12.04.2021, sp. zn. 2T/73/2019, takto

r o z h o d o l i :

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Tr. por. z r u š u j e u obžalovaných C. H. a D. H. napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu.

Rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovaní

1/ C. H., rod. R., nar. XX.XX.XXXX v W., trvalým pobytom Q., H. XXX/XX, t.č. bytom D. H., G. XX, okres M. G., bez zamestnania,

2/ D. H., nar. XX.XX.XXXX v M. G., trvale bytom D. H., G. XX, okres M. G., bez zamestnania,

s ú v i n n í , ž e

ako zákonní zástupcovia od presne nezisteného dňa v mesiaci jún XXXX do XX.XX.XXXX v rodinnom dome vo D. H. č. XX, okres M. G. a inde, vedome a opakovane napriek predchádzajúcim upozoreniam a doporučeniam zo strany lekárov neposkytovali predpísanú a dostatočnú stravu, hygienickú a zdravotnú starostlivosť mal. P.B., nar. XX.XX.XXXX v M. G., až do takej miery, že v mesiaci august XXXX bola mal. P.B. hospitalizovaná v nemocnici na zápal pľúc a takisto konali aj pri druhom dieťati mal. K.B., nar. XX.XX.XXXX v M. G., tým, že ju nekrmili pravidelne, mal. K.B. bola stále hladná, podvýživená, dňa XX.XX.XXXX bola mal. K.B. prijatá do T. v M. G., na pediatrické oddelenie, kedy mal. K.B. kašľala, nechcela nič jesť, piť, bola dráždivá, podvýživená so zapareným zadočkom, okolie úst a nosa mala začervenané, následne XX.XX.XXXX bola aj mal. P.B. hospitalizovaná, teda svojím konaním neposkytovali deťom dostatočnú stravu, nevyhnutnú osobnú starostlivosť a hygienu, v dôsledku čoho boli ich maloleté deti P.B. a K.B. hospitalizované v T. G. zdravia, a. s. na pediatrickom oddelení v M. G. a následne uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 2P/299/2018-18 z 23.10.2018, právoplatným a vykonateľným 23.10.2018, boli umiestnené do S. domova U., I. X a bol im ustanovený na zastupovanie kolízny opatrovník A. práce a rodiny M. G.,

t e d a

obžalovaní 1/ a 2/
najmenej tri mesiace v období dvoch rokov z nedbanlivosti neplnili zákonnú povinnosť zaopatrovať iného,

č í m s p á c h a l i

prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. účinného do 01.01.2020.

Z a t o s a o d s u d z u j ú :

Obžalovaná 1/ C. H.

Podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. účinného do 01.01.2020, § 36 písm. j) Tr. zák., § 38 ods. 2, 3, 8 Tr. zák. na trest odňatia slobody v trvaní 8 (osem) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. účinného do 01.01.2020 obžalovanej výkon trestu odňatia slobody p o d m i e n e č n e o d k l a d á .

Podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. účinného do 01.01.2020 obžalovanej u r č u j e skúšobnú dobu vo výmere 1 (jeden) rok a 6 (šesť) mesiacov.

Obžalovaný 2/ D. H.

Podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. účinného do 01.01.2020, § 36 písm. j) Tr. zák., § 38 ods. 2, 3, 8 Tr. zák. na trest odňatia slobody v trvaní 8 (osem) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. účinného do 01.01.2020 obžalovanému výkon trestu odňatia slobody p o d m i e n e č n e o d k l a d á .

Podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. účinného do 01.01.2020 obžalovanému u r č u j e skúšobnú dobu vo výmere 1 (jeden) rok a 6 (šesť) mesiacov.

II. Podľa § 319 Tr. por. odvolanie okresného prokurátora z a m i e t a .

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 12.04.2021, sp. zn. 2T/73/2019 boli obžalovaní 1/ C. H. a 2/ D. H. uznaní za vinných z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom na ust. § 138 písm. b) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

ako zákonní zástupcovia od presne nezisteného dňa v mesiaci jún 2017 do XX.XX.XXXX v rodinnom dome vo D. H. č. XX, okres M. G. a inde, vedome a opakovane napriek predchádzajúcim upozorneniam a doporučeniam zo strany lekárov neposkytovali predpísanú a dostatočnú stravu, hygienickú a zdravotnú starostlivosť mal. P.B., nar. XX.XX.XXXX v M. G., až do takej miery, že v mesiaci august XXXX bola mal. P.B. hospitalizovaná v nemocnici na zápal pľúc a takisto konali aj pri druhom dieťati mal. K.B., nar. XX.XX.XXXX v M. G., tým, že ju nekrmili pravidelne, mal. K.B. bola stále hladná, podvýživená, dňa XX.XX.XXXX bola mal. K.B. prijatá do T. v M. G., na pediatrické oddelenie, kedy mal. K.B. kašľala, nechcela nič jesť, piť, bola dráždivá, podvýživená so zapareným zadočkom, okolie úst a nosa mala začervenané, následne XX.XX.XXXX bola aj mal. P.B. hospitalizovaná, teda svojím konaním neposkytovali deťom dostatočnú stravu, nevyhnutnú osobnú starostlivosť a hygienu, v dôsledku čoho boli ich maloleté deti P.B. a K.B. hospitalizované v T. G. zdravia, a. s. na pediatrickom oddelení v M. G. a následne uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 2P/299/2018-18 z 23.10.2018, právoplatným a vykonateľným 23.10.2018, boli umiestnené do S. domova U., I. X a bol im ustanovený na zastupovanie kolízny opatrovník A. práce a rodiny M. G..

Za to okresný súd obidvom obžalovaným uložil podľa § 207 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov. Podľa § 51 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. obom obžalovaným výkon trestu podmienenečne odložil na skúšobnú dobu dvoch rokov a určil probačný dohľad počas celej skúšobnej doby. Podľa § 51 ods. 4 písm. h) Tr. zák. obom obžalovaným uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal včas, t. j. v zákonom stanovenej lehote, a to ihneď po jeho vyhlásení priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní zo dňa 12.04.2021 odvolanie okresný prokurátor proti výroku o vine a treste v neprospech obidvoch obžalovaných. Takto podané odvolanie písomne odôvodnil písomným podaním zo dňa 15.07.2021, doručeným okresnému súdu dňa 16.07.2021. Primárne poukázal na výrokovú časť rozsudku, s ktorou sa však nestotožnil. Namietal neuznanie okresným súdom viny obžalovaných v zmysle podanej obžaloby a nestotožnenie sa ani s jeho záverečným návrhom uložiť im obidvom aj primerané nepodmienečné tresty odňatia slobody v dolnej hranici trestnej sadzby na 7 rokov, so zaradením na výkon trestu do A. s minimálnym stupňom stráženia. Podľa okresného súdu v prejednávanej veci nebolo žiadnym vykonaným dôkazom, či už na hlavnom pojednávaní resp. v prípravnom konaní preukázané, že by úmyselným konaním obžalovaných došlo v mesiaci jún XXXX skoro k zaduseniu maloletej C. pri kŕmení fľašky obžalovanou 1/, ďalej že by úmyselným konaním tejto obžalovanej došlo v mesiaci júl alebo august 2017 k vypadnutiu mal. C. z kočíka a v jeho dôsledku k modrinám na jej hlave a vôbec nebolo žiadnym dôkazom preukázané, že by zo strany obžalovaných došlo k akémukoľvek úmyselnému násilnému konaniu obžalovaných voči ich deťom, majúc za následok ich fyzické alebo psychické utrpenie.

Rozhodnutie okresného súdu považuje za nedôvodné a nezákonné. V ďalšom poukázal na obsah ustanovení § 2 ods. 10, ods. 12 Tr. por. Má za to, že v priebehu vyšetrovania bolo všetkými zadováženými dôkazmi, ako aj na hlavných pojednávaniach preukázané, že obžalovaní C. H. a D. H. naplnili svojim protiprávnym konaním po stránke subjektívnej i objektívnej všetky zákonné znaky skutkovej podstaty zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 písm. d) Tr. zák., s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b) Tr. zák. tak, ako to je uvedené v obžalobe.

Trestná činnosť obžalovaných v zmysle podanej obžaloby je jednoznačne preukázaná okrem ich čiastočného priznania sa výpoveďou svedkyne a zároveň poškodenej - opatrovníčky mal. detí P.B. a K.B. I. D. Y., výpoveďami svedkýň I. G., J. I., toho času H., Y. W., F. B., F. W., I. J. D. a svedka H. D., znaleckým posudkom z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie č. 62/2019 na obvinených C. H. a D. H. a znaleckým posudkom z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia chirurgie a traumatológie č. 77/2018 na mal. P.B. a mal. K.B., zápisnicou o trestnom oznámení I. G., zápisnicou o výsluchu I. I. H., fotodokumentáciou ku zraneniam mal. P.B. a mal. K.B., rodnými listami mal. P.B. a mal. K.B., uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 2P/299/2018 - 18, lekáorskými správami na mal. P.B. a K.B. s fotodokumentáciou, správami A. M. G., odboru sociálnych vecí a rodiny na rodinné pomery mal. P.B. a mal. K.B., ako aj ostatnými listinnými dôkazmi zabezpečenými do vyšetrovacieho spisu vo vyšetrovaní, ktoré všetky dôkazy boli aj vykonané na hlavnom pojednávaní.

Zdôraznil, že obžalovaní sa k tejto trestnej činnosti už v prípravnom konaní čiastočne priznávali, usvedčovali sa navzájom, aj keď pred okresným súdom využili svoje zákonné právo a odmietli vypovedať. Ich trestná činnosť je dostatočne preukázaná výpoveďami svedkýň I. G., J. I., toho času H. Y. W., F. B., F. W., I. J. D. a svedka H. D., ktoré svedecké výpovede jednoznačne potvrdzujú skutkové okolnosti podľa obžaloby a nie tak, ako ich vyhodnotil okresný súd. Tieto výpovede jednotlivo, ale aj súhrnne poukazujú na týranie oboch maloletých detí páchatelmi - ich rodičmi. Obžalovaní spôsobovali svojim deťom značné fyzické a psychické utrpenie nielen tým, že takým malým deťom neposkytovali dennodenne riadnu stravu, hygienu a lekáorskú starostlivosť, ale aj tým, že mal. P. B., nar. XX.XX.XXXX im vypadla z kočíka, mala zápal pľúc, keď bývala stále zanedbávaná, podvýživovaná, hladná. Poškodená mal. K. B. utrpela vo svojom nízkom veku komplikovanú zlomeninu proximálnej časti pľšťaly a podobne. Tieto preukázané skutočnosti predsa nesvedčia len o zanedbaní povinnej výživy zo strany obidvoch páchatelov ako rodičov týchto maloletých detí, a to aj napriek ich nižšiemu intelektu, ale o týraní svojich maloletých detí. Obe deti pod vplyvom ich starostlivosti boli dennodenne hladné, teda podvýživované, chorľavé, špinavé a mali po tele rôzne zranenia, následkom ktorých fyzicky aj psychicky trpeli až do doby, kedy boli súdom odňaté a zverené do S. domova U..

Podľa jeho názoru okresný súd nevyhodnotil správne všetky zadovážené dôkazy a vo veci nesprávne a nezákonne rozhodol. Záverom preto navrhol, aby krajský súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Rimavská Sobota na nové konanie a rozhodnutie.

Na tomto mieste sa žiada pripomenúť, že krajský súd vykonal o odvolaní okresného prokurátora verejné zasadnutie v neprítomnosti obžalovaných C. H. a D. H., a to za splnenia procesných podmienok

uvedených v ust. § 293 ods. 7 Tr. por. O termíne verejného zasadnutia boli obidvaja obžalovaní riadne upovedomení, ako je to zistiteľné z obsahu pripojených doručeníek, pričom títo písomným podaním zo dňa 08.11.2021, doručeným krajskému súdu dňa 15.11.2021 súhlasili, aby sa verejné zasadnutie konalo v ich neprítomnosti.

Krajský prokurátor sa na verejnom zasadnutí v celom rozsahu pridŕžoval písomne vyhotoveného odvolania a dôvodov v ňom uvedených. Navrhol napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Naproti tomu obhajca na verejnom zasadnutí vzhľadom na vykonané dokazovanie v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní, navrhol odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietnuť. Poukázal na to, že neboli produkované žiadne dôkazy, týkajúce sa dĺžky trvania konania tak, aby bolo možné konanie obžalovaných kvalifikovať v zmysle § 207 ods. 3 písm. b) Tr. zák., teda po dlhší čas.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací na základe podaného odvolania okresného prokurátora zistil, že toto bolo podané oprávnenou osobou, v zákonnej lehote a proti rozhodnutiu, proti ktorému bolo prípustné. Následne v intenciách § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov o vine a treste, proti ktorým podal tento odvolateľ odvolanie a preskúmal tiež správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytkané prihliadal i pre prípad, ak by tieto odôvodňovali podanie dovolania v zmysle § 371 ods. 1 Tr. por. Po uvedenom procesnom postupe dospel k záveru, že odvolanie okresného prokurátora nebolo podané dôvodné, napriek tomu ale na jeho podklade zistil iné dôvody, pre ktoré musel napadnutý rozsudok zrušiť a vo veci rozhodnúť sám. Tu krajský súd pre úplnosť poukazuje na to, že v prípade odvolania podaného okresným prokurátorom sa neuplatňuje zásada reformatio in peius, a teda mohol rozhodnúť v prospech obžalovaných, aj keď odvolateľ podal odvolanie v ich neprospech.

Uvedená trestná vec už bola predmetom odvolacieho konania, keď predchádzajúci napadnutý rozsudok okresného súdu zo dňa 17.12.2019, sp. zn. 2T/73/2019 bol uznesením krajského súdu zo dňa 10.06.2020, sp. zn. 3To/82/2020 zrušený a vec bola vrátená súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

Po opätovnom predložení veci na rozhodnutie o podanom odvolaní, odvolací súd po splnení prieskumnej povinnosti v rozsahu § 317 ods. 1 Tr. por. zistil že napadnutým rozsudkom bolo porušené ustanovenie Trestného zákona, a preto na základe odvolania okresného prokurátora podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu, t.j. vo výrokoch o vine a o treste. Následne, keďže prvostupňový súd správne zistil skutkový stav, na jeho podklade podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol vo veci sám, a to rozsudkom, v ktorom zmenil v prospech obžalovaných C. H. a D. H. právnu kvalifikáciu skutku na prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. účinného do 01.01.2020 a v dôsledku toho obidvom obžalovaným znížil výmeru uloženého trestu odňatia slobody.

Okrem nesprávnej prísnejšej právnej kvalifikácie skutku, ako prečinu zanedbania povinnej výživy aj podľa § 207 ods. 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom na ust. § 138 písm. b) Tr. zák. (spáchanie činu závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas), súd prvého stupňa pri dôslednom dodržaní procesného postupu a rešpektovaní práva obidvoch obžalovaných na obhajobu, rozhodol na hlavnom pojednávaní o ich vine v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania. V tomto smere vykonané dôkazy správne vyhodnotil a to jednotlivo, ako aj v ich súhrne. Odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá všetkým podstatným hľadiskám obsiahnutým v ust. § 168 ods. 1 Tr. por. Stručne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov tiež vtedy, ak si navzájom čiastočne odporovali. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zároveň zistiteľné, akými právnymi úvahami sa prvostupňový súd spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušného ustanovenia zákona v otázke viny obidvoch obžalovaných zo spáchania skutku kladeného im za vinu. Krajský súd považuje pritom za potrebné zdôrazniť, že prejednávanému prípadu venoval okresný súd náležitú pozornosť a nemožno mu v tomto smere nič podstatné vyčítať. V rámci dokazovania na hlavnom pojednávaní dňa 17.12.2020 vykonal výsluchy obžalovaných, ktorí využili svoje zákonné právo odoprieť vypovedať a vypočul svedkov I.. J. D., F. W., Y. W. a F. B.. Na hlavnom pojednávaní dňa 02.02.2021 vypočul svedkyňu I. G.. Na hlavnom pojednávaní dňa 12.04.2021 doplnil dokazovanie v zmysle návrhu prokurátora výsluchom svedkov J. H. rod. I. a H. D.. Za splnenia podmienok podľa § 268 ods. 2 Tr. por. prečítaním obsahu písomných znaleckých posudkov znalcov z odboru Zdravotníctvo a farmácia, a to z odvetvia Psychiatrie - I.. F. G. a z odvetvia X., U. - I.. Z. Y.. Ďalej v zmysle § 269 Tr. por. prečítal aj jednotlivé listinné dôkazy zadovážené a zadokumentované

v obsahu spisového materiálu, a to najmä rodné listy mal. detí, uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 2P/299/2018, lekárske správy o ošetrovaní mal. detí, správy A. M. G., správy o povesti na obžalovaných, sobášny list obžalovaných, odpisy registra trestov a správy o priestupkoch týkajúce sa osôb obžalovaných. Po záverečných rečiach prokurátora, obhajcu obžalovaných a záverečnej reči a práva posledného slova obžalovaných na hlavnom pojednávaní dňa 12.04.2021, rozhodol okresný súd vo veci napadnutým rozsudkom.

Odvolací súd konštatuje, že z vykonaného dokazovania nepochybne vyplynulo, že obžalovaní spáchali skutok tak, ako bol ustálený prvostupňovým súdom. Krajský súd v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie rozsudku okresným súdom, s ktorým sa okrem právnej kvalifikácie skutku aj podľa § 207 ods. 3 písm. b) Tr. zák., stotožnil. Takýto výrok o vine obžalovaného, pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu jeho konania, súd prvého stupňa zdôvodnil nasledovne. Prokurátorka v podanej obžalobe tvrdila, že konaním popísaným v skutkovej vete obžaloby obžalovaní spôsobili svojim maloletým deťom fyzické a psychické utrpenie bitím, kopaním, údermi, bezdôvodným odopieraním stravy, odopieraním nevyhnutnej osobnej starostlivosti, hygieny a zdravotnej starostlivosti, pričom uvedený čin spáchali závažnejším spôsobom konania, t.j. po dlhší čas. Na uvedenom základe ich konanie právne kvalifikovala ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na ust. § 138 písm. b) Tr. zák.

Objektom tohto trestného činu je v danom prípade ochrana blízkych osôb a ochrana osôb, ktoré so zreteľom na nedostatok veku sú v starostlivosti alebo vo výchove iných osôb. Vo svojej podstate ide najmä o ochranu pred domácim násilím. Podľa obžaloby mala byť objektívna stránka žalovaného zločinu naplnená tým, že obžalovaní spôsobili fyzické a psychické utrpenie deťom bitím, kopaním, údermi, bezdôvodným odopieraním stravy, odopieraním nevyhnutnej osobnej starostlivosti, hygieny a zdravotnej starostlivosti. V zmysle súdnej praxe sa pritom týraním rozumie zlé zaobchádzanie s blízkou alebo zverenou osobou, ktoré sa vyznačuje vyšším stupňom hrubosti a necitlivosti, určitou trvalosťou, ktoré táto osoba pociťuje ako ťažké príkorie. Psychickým a fyzickým utrpením je potrebné pritom rozumieť stav, vyznačujúci sa bolesťami alebo duševnou traumou, ktoré ovplyvňujú obvyklý spôsob života týranej osoby a netrvajú len krátky čas. Páchatelom tohto trestného činu môže byť len ten, kto má týranú osobu vo svojej starostlivosti alebo vo výchove a zo subjektívnej stránky sa vyžaduje úmyselné konanie páchatela.

V prejednávanej veci však nebolo žiadnym vykonaným dôkazom, či už na hlavnom pojednávaní resp. v prípravnom konaní preukázané, že by úmyselným konaním obžalovaných došlo v mesiaci jún 2017 skoro k zaduseniu maloletej C. pri kŕmení fľašky obžalovanou 1/, ďalej že by úmyselným konaním tejto obžalovanej došlo v mesiaci júl alebo august 2017 k vypadnutiu mal. C. z kočíka a v jeho dôsledku k modrinám na jej hlave a vôbec nebolo žiadnym dôkazom preukázané, že by zo strany obžalovaných došlo k akémukoľvek úmyselnému násilnému konaniu obžalovaných voči ich deťom majúci za následok ich fyzické alebo psychické utrpenie.

Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa na rozdiel od podanej obžaloby ustálil skutkový stav tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku a to na základe jednak vykonaných výsluchov svedkov ako aj čítaných záverov znaleckých posudkov a listinných dôkazov. V tejto súvislosti odkázal na obsah výpovedí jednotlivých svedkov a čítaných dôkazov, ktorých obsah podrobne rozviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia. Z týchto dôkazov vyplynula bez akýchkoľvek pochyb preukázaná skutočnosť, že obžalovaní nezabezpečovali pre svoje poškodené maloleté deti svoju zákonnú povinnosť zaopatrovať ich. Povinnosť rodičov vyživovať alebo zaopatrovať svoje maloleté deti spočíva nielen v poskytovaní peňažného plnenia, ale aj v povinnosti vyživovať a zaopatrovať oprávnenú osobu v naturálnej forme, to znamená vo faktickej starostlivosti poskytovať dieťaťu stravu, oblečenie, bývanie, starostlivosť o jeho zdravie, čistotu a podobne. Uvedený záver vyplýva najmä z výsluchu I.. D., ale aj sociálnych pracovníčok svedkýň G. a H. a v neposlednom rade aj výpovedí svedkýň F. a Y. W. a B.. Všetci títo svedkovia sa zhodli v tom, že obžalovaná H. nie je dostatočne mentálne zrelá, v dôsledku čoho nie je schopná poskytnúť adekvátnu starostlivosť maloletým deťom, rovnako o tom svedčí aj záver znaleckého posudku I. G., v ktorom obžalovanú charakterizuje ako jednoducho štrukturovanú osobnosť, kde jej intelektové schopnosti sa nachádzajú v pásme populačného podpriemeru. Znalkyňa zároveň hodnotí jej zníženie mentálnych schopností ako trvalé a dostupnými liečebnými metódami neovplyvniteľné. Svedkyne sa zhodne tiež vyjadrovali o obžalovanej H., že táto mala snahu sa o deti aj starať, avšak z vyššie popísaných dôvodov toho nebola schopná. Podľa názoru okresného súdu zistená podvýchiva

detí, ich nedostatočná strava a zanedbaná hygienická a zdravotná starostlivosť zo strany matky vyplýva práve z jej mentálnej zaostalosti.

Vo vzťahu k obžalovanému D. H., otcovi detí, je nutné uviesť, že tento sa snažil tak ako to bolo v jeho silách o deti sa starať, čo potvrdili všetky svedkyne, avšak z dôvodu, že pracoval, nemohol zabezpečovať o deti celodennú starostlivosť.

Ku konštatovaným zraneniam poškodených maloletých detí v znaleckom posudku znalca z odvetvia chirurgie, traumatológie, nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že by tieto zranenia spôsobili deťom obžalovaní resp. niektorý z nich, a to fyzickým týraním detí, keď k zlomenine nožičky mal. K.B. malo dôjsť v súvislosti so život zachraňujúcim konaním zo strany otca. Je preto potrebné zdôrazniť, že malo ísť o konanie v krajnej núdzi, teda okolnosť vylučujúcu protiprávnosť činu.

Na uvedenom základe preto okresný súd konanie oboch obžalovaných tak, ako je ustálené v skutkovej vete rozsudku právne kvalifikoval ako prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom na ust. § 138 písm. b) Tr. zák., pretože obaja rodičia najmenej tri mesiace v období dvoch rokov z nedbanlivosti neplnili zákonnú povinnosť zaopatrovať svoje dve maloleté deti a to po dlhší čas.

S naznačenou argumentáciou súdom prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku sa krajský súd okrem právnej kvalifikácie skutku aj podľa § 207 ods. 3 písm. b) Tr. zák., stotožnil a bolo by nadbytočné na tomto mieste túto argumentáciu znovu opakovať.

V reakcii na odvolacie námietky okresného prokurátora krajský súd zdôrazňuje, že podľa § 2 ods. 19 Tr. por. smie súd pri rozhodovaní na hlavnom pojednávaní prihliadnuť len na tie dôkazy, ktoré boli v tomto konaní vykonané. Táto základná zásada trestného konania je zvýraznená aj v ustanovení § 278 ods. 2 Tr. por., podľa ktorého súd môže pri svojom rozhodovaní prihliadnuť len na tie skutočnosti, ktoré boli prebraté na hlavnom pojednávaní a opierať sa o dôkazy, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané. Z uvedených zákonných ustanovení je zrejmé, že súd (a to aj odvolací) môže pri svojom rozhodovaní vychádzať len z dôkazov, ktoré boli vykonané na hlavnom pojednávaní. Nie súd, ale strany trestného konania pred súdom predkladajú a vykonávajú dôkazy, ktoré obžalovaného usvedčujú alebo oslobodzujú. Jeho úlohou, ako nestranného rozhodovacieho orgánu, je posúdenie týchto dôkazov a rozhodnúť spor medzi prokurátorom, ktorý zastupuje štát (§ 2 ods. 5 veta prvá Tr. por.) a obžalovaným. Pri tomto rozhodovaní musí súd zachovať nestrannosť a nesmie iniciatívne napomáhať jednej alebo druhej strane. Ak by sa tak stalo, došlo by k porušeniu nielen zásady rovnosti strán v konaní pred súdom (§ 2 ods. 14 Tr. por.), ale aj zásady spravodlivého procesu (§ 2 ods. 10 Tr. por.).

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní zo dňa 17.12.2020 tak, ako už bolo vyššie uvedené, vyplýva, že obžalovaní využili svoje zákonné právo odoprieť vypovedať, pričom zápisnice o ich skoršej výpovedi z prípravného konania neboli na hlavnom pojednávaní prečítané, keď prokurátor ani obhajca nedali návrh na ich prečítanie v zmysle § 258 ods. 4 Tr. por. Prokurátor nezotrval ani na obžalobnom návrhu vykonať výsluch opatrovníka mal. poškodených I.. D. Y.. Súd prvého stupňa potom správne postupoval, keď prihliadol pri uznaní viny obžalovaných len na dôkazy vykonané v rámci dokazovania na hlavnom pojednávaní zákonným spôsobom.

Okresný súd potom tiež postupoval správne, keď na základe ním vykonaného dokazovania ustálený skutok nekvalifikoval podľa obžaloby ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b) Tr. zák. Na druhej strane však okresný súd pochybil, keď obidvoch obžalovaných v konečnom dôsledku uznal za vinných nielen z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák., ale aj podľa ods. 3 písm. b) Tr. zák., t. j. že obžalovaní spáchali čin závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas s poukazom na ust. § 138 písm. b) Tr. zák.

Odvolací súd bral dôsledne na zreteľ obsah ust. § 2 ods. 1 Tr. zák., podľa obsahu ktorého sa trestnosť činu posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší. Potom podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom do 01.01.2020, kto najmenej tri mesiace v období dvoch rokov neplní, čo aj z nedbanlivosti, zákonnú povinnosť zaopatrovať iného.

Podľa ustálenej súdnej praxe pre naplnenie kvalifikačného znaku páchania uvedeného prečinu podľa § 207 ods. 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom podľa § 138 písm. b) Tr. zák., t. j. pre spáchanie činu závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas, musí neplnenie zákonnej povinnosti zaopatrovať iného v súhrne trvať viac ako dvadsaťštyri mesiacov, čo v prejednávanom prípade nebolo ustáleným konaním ani jedného z obžalovaných naplnené.

Vzhľadom k týmto skutočnostiam a okolnostiam, teda odvolací súd dospel k záveru, že obidvaja obžalovaní trestný čin nespáchali závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas, ako to požaduje vyššie citované ustanovenie Trestného zákona, a preto právnu kvalifikáciu skutku ako prečinu zanedbania povinnej výživy aj podľa § 207 ods. 3 písm. b) Tr. zák. vypustil.

Okresný prokurátor podané odvolanie proti výroku o treste bližšie neodôvodnil. Keďže krajský súd zrušil celý výrok o vine, obligatórne zrušil súčasne aj celý výrok o treste.

Podľa § 34 ods. 1 Tr. zák. trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 4 Tr. zák. pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, prirážajúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Trestný zákon v sankcii ust. § 207 ods. 1 Tr. zák. umožňuje jeho páchatelovi uloženie trestu odňatia slobody na 2 roky.

Pri úvahách o určení druhu trestu a jeho výmery okresný súd u obidvoch obžalovaných správne aplikoval jednu poľahčujúcu okolnosť, a to že viedli pred spáchaním trestného činu riadny život (ust. § 36 písm. j) Tr. zák.), pričom nebola zistená žiadna okolnosť, ktorá by im v rámci úvah najmä o výmere trestu prirážovala. Keďže poľahčujúce okolnosti prevažovali nad prirážujúcimi v pomere 1 : 0, došlo k zníženiu hornej hranice zákonom ustanovenej trestnej sadzby o ?-inu (ust. § 38 ods. 3, 8 Tr. zák.), v dôsledku čoho bolo možné obžalovaným uložiť trest odňatia slobody na 1 rok a 4 mesiace. Zároveň odvolací súd zobral do úvahy okrem pomeru, aj mieru závažnosti ustálenej poľahčujúcej okolnosti podľa ust. § 38 ods. 2 Tr. zák., ktorá bola pomerne významná.

Okresný súd postupoval správne, keď obidvom obžalovaným neuložil trest odňatia slobody ako trest nepodmienečný, nakoľko takýto spôsob jeho výkonu by bol neprimerane prísny. Prvostupňový súd však pochybil, keď obidvom obžalovaným, ktorým podmienične odložil výkon trestu odňatia slobody neprevyšujúci dva roky, súčasne postupom podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. ukladal probačný dohľad nad ich správaním v skúšobnej dobe a súčasne im podľa § 51 ods. 4 písm. h) Tr. zák. uložil aj povinnosť spočívajúcu v príkaze podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu. Odvolací súd zároveň poznamenáva, že podľa Tr. zák. účinného od 01.01.2019, možno podľa § 51 ods. 9 Tr. zák. uložiť povinnosť podľa § 51 ods. 4 písm. g) Tr. zák. (podľa Tr. zák. účinného od 01.08.2019 podľa § 51 ods. 4 písm. h) Tr. zák.) po predchádzajúcom vyžiadaní správy od probačného a mediačného úradníka o vhodnosti jej uloženia, ak vhodnosť uloženia tejto povinnosti nevyplýva z odborného vyjadrenia alebo zo znaleckého posudku.

Vzhľadom na skutočnosť, že oproti rozhodnutiu prvostupňového súdu došlo v dôsledku čiastočnej zmeny právnej kvalifikácie prečinu k aplikácii nižšej trestnej sadzby, odvolací súd s prihliadnutím na osoby obžalovaných, na ich doterajší život, keď títo nie sú osobami s kriminálnou minulosťou, zmiernil výmeru uloženého trestu odňatia slobody a obidvom obžalovaným uložil trest odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov, pričom výkon uloženého trestu im podmienične odložil na skúšobnú dobu vo výmere 1 rok a 6 mesiacov, nakoľko na takýto postup boli splnené všetky podmienky vyplývajúce z ust. § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák.

Takto uložený trest zabezpečí v danom prípade v dostatočnej miere dosiahnutie účelu trestu, a zároveň obsahuje v primeranom rozsahu prvky represie, ako aj prvky individuálnej a generálnej prevencie, a

takýto trest zodpovedá všetkým požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 34 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. a súčasne i z ďalších ustanovení, ktoré upravujú zásady ukladania trestov.

Krajský súd po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti napadnutých výrokov rozsudku z vyššie uvedených dôvodov o odvolaní okresného prokurátora rozhodol pomerom hlasov 3:0 tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.